

ERDÉSZETI ÚJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Erdősítés.

(Folytatás.)

A csemeték iskolázása.

Midőn a csemetekertekben nevelt és gyakran pagonyból összeszedett vad csemeték dússabb és erősebb gyökerek hajtása, valamint a korona képződése végett ágyásaikból, esetleg a vadonból a csemetekertben már jó eleve megtrágyázott és megmivelt ágyásokba átültetettek, ezen műveletet iskolázásnak nevezzük.

Ez a kertészettől átvett művelet kezdetben csak erőteljesebb lombfanemű csemeték nevelésére szorítkozott; később azonban az erdőtenyésztés belterjesebb fejlődésével, midőn az iskolázott erőteljesebb csemetéknek a nem iskolázottakkal szemben való rendkívüli előnyei

ről meggyőződtek, az iskolázást kiterjesztették a tűlevelű csemetékre ugyannyira, hogy körünkben az erdőtenyésztés rendkívüli fejlettségénél az iskolázás csaknem a fő szerepet játsza.

Daczára azonban mindazoknak az előnyöknek, melyekkel az átültetett csemeték rendelkeznek, a milyenek például: az erőteljesebb növekvés, fagy és szárazság, valamint rágás és gyomok által való elnyomatás következtében bekövetkező veszélyek ellen való ellenállási képesség, az iskolázás költséges voltánál fogva csakis a felsorolt kedvezőtlen viszonyok előfordulása esetén alkalmazandó.

A mi az iskolázás idejét, illetőleg az átiskolázandó csemeték korát illeti, erre nézve zsinórmértékül szolgáljon az, hogy minél fiatalabb

TÁRCZA.

Játék a halállal.

Írta: Bársony István. A „Magyar Hírlap” után.

Az erdészház egyik ablakát megzörgették. Nyomban rá tompa hang szólalt meg odabent: ki az?

— Én vagyok, ténsur. Kárász vagyok, a borókai vadőr. Siessen ahogy csak tud.

Bent nagy dobogás támadt, mint amikor egy nehéz ember kiugrik az ágyból és széket mozgatva, asztalsarkába ütődve, kapkodja össze a holmiját.

Néhány percz múlva kinyílt az ajtó s a küszöbön megjelent az erdészsegéd zömök alakja.

Sötétes téli éj volt. A hó lassan, gyéren hullott. Szél fujt.

Fertő, az erdészsegéd, ott áll a vadőr mellett. Puska volt a vállán.

— Mi baj, Kárász? kérdezte halkan.

A vadőr hozzá hajolt, mintha még a csupasz fák előtt is titkolózni akarna.

— Bordásék kint vannak, felelte.

Bordásék régi hírhedt vadorzók voltak. Az öreg Bordás tul lehetett már a hatvanon, de azért csak kikihajtotta a vére a tilosba. Fiai szakasztott olyanok, mint ő. Szenvedélyesek és vakmerők, emellett ügyesek. Az egész környék tudta rólok, hogy életüket vadorzással töltik, de tetten érni nem bírta őket még eddig senki sem.

Fertő izgatottan kérdezte:

— Bizonyos kend benne? Merre vannak?

— A magam szemével láttam Bordás Gyurit, amint a szilánkos felé oldalgott a mezei uton. — Az apja meg az öcsese nagy hűhóval indult a városba délután szánkóval. De a kálvária-dombról, egy stáció mögül meg lestem őket, amint a keresztutnál a mi erdők felé kanyarodtak.

— Ott találkoznak valahol, ugy-e?

— Nem a'. — Gyurit már ismerem. Az a fázsa-

az iskolázandó csemete, annál czélszerűbb az iskolázás; ebből kifolyólag minden az első évben erőteljes fejlődésű csemeték egy éves korukban, a silányabb fejlődésű vörös és luczfenyő csemeték 2 éves korukban iskolázandók át. — Ennél a két utóbbi fanemnél — ha a csemeték fejlődése nagyon silány — azok két éven felüli korukban is átkolázandók. — Korosabb csemeték átültetése, iskolázása rendesen körülményesebb, sokkal több munkába és nagyobb költségbe kerül a nélkül, hogy az eredmény ezekkel arányban állana.

Többszöri iskolázás csakis a két — egészen négy méter magas suhángok (surjánok) nevelésénél fordul elő, mely esetben az iskolából az erőteljesebb és szebb példányok kiválasztatnak, újból átültetnek és annak idejében megnyesnek. Ez az iskolázás költségesebb voltánál csakis kivételes és akkor lesz foganatosítva, midőn a csemetéket legelők befásítására, közép-erdő felfája hézagainak pótlására, vadaskerti értésekhez, sétányok és parkok telepítésére szükségeljünk, a mely esetekben ilyen csemetéket nem is nélkülözhetünk. Természetes, hogy ilyen célra nyesés segítségével magas törzsű és szép koronájú csemetéket igyekezzünk nevelni, mert az ilyenek a velük elért siker által a reájuk fordított költségeket busásan megtérítik.

Az átkolázott csemeték a fejlődés és fa-nemek szerint 2—3 éves korukig maradnak ágyásaikban; egy vagy éppen négy éven át csak nagyon ritkán; az első eset, t. i. az egy évig való meghagyás csakis a gyors növési akácznál, az utóbbi eset azonban a lassu fejlődésű jegyene fenyőnél, ritkában a lucznál alig mellőzhető. Az előbbi t. i. az akác gyakran a nyár és feketefenyő is egy évi iskolázás után erdőtenyésztésre már alkalmas.

Az iskolázás foganatosítása rendesen tavasszal, lombfakadás előtt — mire különösen a lomblevelüeknél és a vörösfenyőnél nagyon kell vigyázni — április havában történik. A lúcz és jegyenyefenyőt rügyezés és lombhajtás közben is ki lehet ültetni.

Az iskolázásra szánt terület hasonlóan a vetéshez alkalmazottal ágyásokra vagy parcellákra lesz fölosztva, megmunkálva, megtrágyázva, az iskolázás azonban csak az ágyások földjének megülepdedése után foganatosítandó.

Igen fontos az iskolázandó csemeték távolságának meghatározása, mert ha azokat nagyon távol tesszük egymástól, akkor a drága terület egy része kárba vész, ha pedig nagyon közel ültetjük egymáshoz, egyrészt lehetetlen lesz a csemeték tisztogatása, másrészt pedig — s mi a fő — ez által fejlődésükben is akadályozva lesznek; mind olyan dolgok, melyek

nosra jár rá. Ő fedezi a másik kettőt. Azoknak szarvas kell ma. Iszen szánkóval vannak, mondom.

— Gazemberek! — mordult fel Fertő és ökölbe szorította a kezét. — De mért nem jött kend korábban, ha már délután tudta, hogy mi készül?

Kárász vállat vont.

— Hát akkor hogy mondhatnám meg most, hogy merre keressük őket? Ugy mentem utánok, mint egy vizsla.

— Nohát csak előre, szaporán.

— Jó lenne tán elvinni a Párduczot.

— Hozza ki kend hamar.

Kárász bement az erdészházba s a pitvarban leoldta a kutyát a lánczról. Erős kores véreb volt. A sötétben nem látszottak barnás foltjai, amik miatt Párducznak nevezték el. Megrázkódott. Ásitott egyet s nyugodtan foglalta el helyét Fertő mögött.

*

Szél fujt. Szomoru, sóhajtó téli szél. Szakgatottan, rövid pihenőket tartva suhogott el a tájon, észak-

ról dél felé. Eközben bugó hangokat hallatott, mintha öblös kürtön keresztül tutulna.

Milyen egészen más a nyár szele! Akkor a levegő hullámozása sok mindenféle hang vegyül. — A bokrok megmozdulnak s egymáshoz simulva sugdosnak. A pusztai fű is panaszkodva zizeg, amint a szél előtt hajladozik. A nagy fák meg éppen megelvednek; lombjaik közt elbujtatják a rakoncátlanok szélkölyköket, melyek hol egyik, hol másik ágat rázogatták. A nyári szél tele van dallal és csacsakassággal. Az ember, ha sokáig hallgatja, százféle dallamot vesz észre benne. És mennyi regét! Kivált szerelmeset. Többnyire olyat, amit a hallgatódzó ember maga élt át. A mult meséit költögeti életre bennünk a nyári szél, a mely beszédes lombok közé téved. Erdőzugás közt ábrándozni! — ki nem tudja, micsoda gyönyör az? A nyári szél hogy altat, hogy ringat; és hogy változtat át költővé bennünket! . . . A falevél, amit letép, néha arcunkra hull, mintha tele volna írva üzenettel. „Nézd, én már meghaltam, pedig milyen nagyon rajtam

a kitűzött czél elérését, a sikert veszélyeztetik. —

Abból a föltevésből indulva ki, hogy soraim tisztelt olvasói ezt rossz néven venni nem fogják, nagyjából följegyzem itt azokat a csemetetávolságokat, melyeket a gyakorlat útján szerzett tapasztalat elfogadott:

Lúczfenyő csemetéknél, tekintettel az átiskolázáshoz való korukra ágyásokban 10—15 cm.; nem ágyásolt területen 15—20 cm.

A lomblevelű csemeték távolsága tekintettel a kiültetési korra 20—25 sőt 30 cm.; suhanok nevelésénél 50—90 cm.

A kiiskolázandó csemeték kiszedése a legnagyobb elővigyázattal ásóval, a gyökerek lehető kimélése mellett történik; a kiszedett csemeték osztályozva lesznek, az erőteljesebbek és nagyobbak külön, a silányabbak ismét külön iskolázandók. A vezér gyökerek, valamint a félre álló (oldal) gyökerek éles kerti ollóval elmetesznek s a csemeték addig, míg az iskolázás sora reájuk kerül, marhaganéjjal elegyített agyagos pépbe teendők el.

A kiültetés leggyorsabban és legolcsóbban női napszámosok, leánykák segélyével ültető deszkával történik. Az ültető deszka az ágyás szélességének megfelelően 10—15 cm. széles, egyik szélén a szándékolt csemetetávolságnak megfelelő rovátkákkal ellátva, melynek fűrészszel

rovátkolt oldalán a csemeték a rovatokba berakatként és az előzetesen egyik oldalon merőlegesen készített ágyás sánczára úgy helyeztetik el, hogy a csemeték a merőleges oldal hosszában sorba álljanak; ezután a gyökerek egy gereblye fokával vagy kézzel beföldeltetvén, egy kissé lábbal megnyomatnak. A deszka, melynek szélessége a sortávolságnak megfelelő, ott marad, míg a rovátkolttal ellenkező oldalán a következő csemetesor sáncza elkészül.

(Folytatása következik.)

A gyérités haszna és hátránya.

A czím bizonyára furcsának fog tetszeni a tisztelt olvasó előtt, de hát éppen azt akartam, hogy szerény soraim iránt — a melyekben saját tapasztalataimat óhajtom röviden leírni, — az érdeklődést némiképp fölébresszem.

Nem óhajtok hosszas fejtegetésekbe bocsátkozni kivált annál az oknál fogva, mert tudom, hogy olvasóimnál szakemberekkel van dolgom s így a gyérités módjának leírásán rövideden fogok túlesni.

A gyéritésnél fő dolog az, hogy a lehetőség szerint a vidék vagy talaj kedveltebb, de minden esetre értékesebb faneimeit igyekezzünk meghagyni, míg a gyomoknak nevezhető nyár, fűz, továbbá a semmi hasznat nem hajtó cserjéket ott, hol ezt a zárlat, mely az erdő jövőjében főtényező, megengedi.

Gyériteni — gyalgó fölfogásom szerint — bármely időszakban lehet, mégis legjobban ajánlhatom a téli időszakot, midőn a nedvkeringés szünetel, kivált azért,

van még az élet üde színe.“ Van annál csábítóbb, mint vadrózsa lélegzetét színi? Azt is a nyári szél hinti felénk az erdőn. Nyáron a szélesend unalmas, fárasztó. Nyáron a szél játszadozása nélkül nincs üdülésünk.

Télen a szél csak fáj. Belénk hasgat, kegyetlenkedik velünk és unott, félelmet keltő jajgatásával ijeszt bennünket. Nincs már lomb, amely vele szóba álljon. A sivár, csnpasz galyak közül még élesebben sir, mint a pusztán.

A vadállat is elbuvik előle.

S most fúj a szél.

A szilánkosban a róka is kedvetlenül kullog.

Egy fehértorkú vén ravasz buvik elő a sűrűségből s közönyösen szimatolva ballag át az erdei tisztáson. —

Egy odvas tölgy derekáról fürge állat pattan le a hóra s szökdecslő ugrásokkal tart a gazosnak. Egy rablókalandra készülő nyest az.

A róka hegyezi fülét. Egy pillanatig úgy látszik,

mintha kedve volna utját állani a kis banditának, de figyelmét már leköti valami.

Ágropogás hallik. Lassu lépések közelednek. A róka hirtelen lesurran a gazba, de nem megy messzire. A túskebozót oltalma alatt kandikál ki.

A szél felöle fúj, nem érezheti meg, hogy mi-fajta éjjeli látogató járja be az erdőt.

Egy ember alakja bontakozik ki a homályból. Óvatosan mozog. Szeme a fák galya közt kutat. Lassan halad be a vágásba s nagyon ügyel, hogy bele ne akadjon a szüre valami túskebe. Ugy surran el a bokrok közt, hogy a figyelő rókának is becsületére válék.

A szél csak egyre fúj. Megkönnyitené ugyan az észrevétlen mozgást, de ébrebbé tesz minden állatot. Mégis rossz hát.

Az óvatos ember nagy vigyázattal lépdél s egyre lesi a galyakat, amelyek közt pedig nincs más, mint üresség.

Dehogya is nincs! — Egy fiatal nyárfa koronája alatt, egy villás ág közt furcsa fekete gumó látszik.

mert a fuvarozásnál szinte óvhatlan, hogy a szekerek vagy igavonó állatok a fákon sebet ne ejtsenek s bár a megsértett törzsek ezek miatt nem pusztulnak is ki, mégis a nedvkeringés alkalmával elvérzés által betegesek lesznek, növekedésükben visszamaradnak s valósággal küzdeniök kell a létért.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a fordát sem, mert például a 120 éves fordában kezelt állabban előfordulható a szerszámfának alkalmas értékes akáczfát, melyről tudhatjuk, hogy 40—50 éves koráig él, ezután gyors növést abbahagyva elalszik, mintegy élő tanubizonyságául annak, hogy minden farsangnak meg van a maga böjtje, ne hagyjuk meg, hanem igyekezzünk idejekorán kihasználni.

A gyéritő vágást leginkább ott alkalmazzák, hol a fa értékes és a kifuvározást a terep és talaj viszonyok megengedik.

A gyéritést nálamnál okosabb és tapasztaltabb egyének ajánlják, mégis kénytelen vagyok ezekkel szemben ellenséges álláspontra helyezkedni s mint a gyéritésnek nyílt és határozott ellensége föllépni s eljárásomat a következőkkel indokolni:

A gyéritéssel foglalkozó munkás csak hosszas gyakorlat után szerzi meg magának az ebben való jártasságot és őt megfelelően ellenőrizni még a legnagyobb erőfeszítés mellett is alig lehetséges. A vállalkozók a minden szakismeretet nélkülöző családtagjaikat viszik ki a munkára s bár jóhiszeműleg, kevés munkájukkal is nagy károkat okoznak az erdő jövőjére nézve. A munkás nép nem a jövőnek, hanem a jelennek él. Már eleve is csak arra törekszik, hogy a saját céljainak és szükségletének megfelelő, kocsí rudnak vagy oldálnak alkalmas legszebb törzseket levágja s azt óvatosan a rőzséje közé rejtse. Ez az eljárás okozza

leginkább, hogy gyéritett területen valamire való szép törzset ritkán lehet találni, vagy ha igen, úgy csak nagyon gyéren.

Ezzel ellenkezőleg azt tapasztaltam a mölchi apátság almaszegi birtokán az ugynevezett „Roszláb” és „Macskás” erdő részben, hol erdész barátommal több vadászatot vettem részt, hogy daczára annak, hogy ott a gyéritésről még csak nem is álmodtak, nagyszerű, sőt mondhatnám remek tölgy és bükk törzsek nagy mennyiségben voltak találhatók.

Ha már most meggondoljuk, hogy ez a terület köves és mégis a 70 éves törzsek 26—30 méter magasságra nőttek fel és az erdőtörvény életbe lépte előtt itt a legeltetési tilalomról szó sem volt, sőt még a vágást sem kimélték és ezzel szembe állítunk egy sokkal jobb és kedvezőbb talajon fekvő 60—70 éves gyéritett erdőt s ennél azt tapasztaljuk, hogy a törzsek átlag 18—25 méter magasak, önkénytelenül is szemünkbe ötlük a kirívó különbség s én egész bátran állítom, hogy az az igazi erdő, mely maga magát gyériti s azért a csekély haszonért, mit a mesterséges gyérités által nyerünk, nem érdemes erdők jövőjét kockára tenni, vagy éppen megrontani.

Meiszter Gyula
m. kir. közalap. erdőőr.

LEVELEZÉS.

Földvár (Brassó megye), 1897. november 24.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapja olvasóinak elmondhassak egy valóban szép és sikeres vadászatot.

Folyó évi november hó 21-én Nemes János gróf ő méltósága talán leginkább azért, hogy kedves és

Majdnem gömbalaku. De az egyik végén megnyulik egy kicsit. Hosszu tolat csüngenek ott le; azokat folyást lengeti a szél.

Egy fáczánkakakas talált éji szállást a nyárfán.

A hold derengő villágossága átszűrődik az erdőn. Az a kutató ember látja a fáczánt odafönt s úgy lopakodik alá, mint egy vadmacska. Mikor éppen fölötte van az alvó nagy madár: kurfa puskát huz elő bekecse alól s megecélozza vele. Csettenés hallatszik. Alig nagyobb mint egy jókora taps. A fáczán lekalimpál a faról. Oly közelségből még a harmadrész töltés is elég volt neki, hogy megölje.

A róka ijedten ugrik vissza s ellenkező irányba indul. —

A rabló nyest éppen előtte vált át; most együtt loholnak arrább. Egy pillanatra megállanak, amint megsejtik egymást. Bután néznek szemközt. Azt kérdezi kíváncsi tekintetők: „vajjon nem te voltál az, az imént hékás? ...”

Nemsokára megint hallatszott az a gyanus csettenés, még beljebb az erdő völgyében.

A szilánkos szélén, egy rőzserakás mellett, két alak bujt meg. A szél egyre sugdosott nekik: nógatta cibálta őket.

— Farkasordító hideg van, suttogta Fertő. Legjobb volna tán nem várni tovább. Párduczczal bizonyosan elfognók Bordás Gyurit. Majd vall aztán.

Kárász a fejét rázta.

— Nem jó lesz úgy, ténsur. Akkor a másik kettőt sohase kapjuk meg. Egy az életem, de rá merem tenni, hogy ez a fáczántolvaj megvárja itt őket.

Összebujtak megint, mint a foglyok a fészekben. Párducz rétesse kanyardott, úgy feküdt mellettök.

A dombtetőn, az erdő szélén megdörrent egy puszka. Abban már nem olyan harmadrész töltés volt. Kárász megrántotta az erdészsegéd kabátját. Párducz felkapta a fejét, szimatolt egyet, aztán fázósan kuporodott összebb.

Sokáig nem volt azután semmi legkisebb lárma

magas vendégének Hohenlohe herczeg ő fenségének kedvében járhasson s élvezetet szerezhessen, hajtó-vadászatot rendezett szászmagyarosi vadászterületén s erre még többeket is meghitt a környék kiváló vadászai közül, kik — nagyon természetes — szívesen engedtek a meghívásnak.

Az első hajtás sikertelen volt, mert a benne levő őzeket a kopók szétugrasztották s bár egynéhány lövésre került, a lövések — talán az uralkodott nagy szélvész miatt — sikertelenek maradtak. Annál élvezetesebb és sikeresebb volt a második hajtás, melynél a vadászokat egy szakértő vadász Sylvester Dénes erdőőr kartársunk azzal a szakértelemmel állította föl, melyet magának 25 évet meghaladó vadászpályáján szerzett. Itt mellesleg megjegyzem, hogy kartársunkat Brassó, Háromszék és más megyék is mint kitűnő vadászt ismerik, ki már számtalan nagy vadat hozott terítékre.

Ebben a hajtásban előbb őzek jelentkeztek, utóbb azonban egy hatalmas vadkan is, melyet a vadászat rendezője, Sylvester Dénes erdőőr lőtt le; később egy nagy anyamedve jeletkezett bocsával s egyenesen dr. Vindl Péter orvos urnak tartott, ki is az anyamedvét egyetlen sikerült lövéssel leterítette. Az ily módon árvaságra jutott bocs menekülni igyekezett, de csakhamar szemközt találta magát egy Deák nevű kisegítő erdőőrrel, kinek lövése életveszélyesen megsebesítette, miután azután még tovább vánszorgott, a nevezett orvos ur megadta neki a kegyelemlövést.

A Brassón megjelenő „Tageblatt“ című ujság úgy közölte ugyan a dolgot, hogy mindkét medvét az orvos ur ejtette el, ez azonban — mint a fentiekből is kitűnik — nem felel meg a valóságnak.

A szép nagy vadakat a községbe szállították, hol a nép apraja-nagyja sietett csodájukra. A vadász ur

és vendégei — eltekintve a nagy szélvihartól — teljesen meg voltak a vadászattal és annak eredményével elégedve s az egyik medvét a herczeg ő fensége kapta ajándécul.

Egy szemlélő.

II.

Szász-Magyaros, 1897. november 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

A magunkfajta erdész embereknél első és fő dolog az, hogy kivált a téli zord időben ruhaneművel, különösen pedig jó lábbelivel legyünk ellátva s ennek előrebocsátása után nem állhatom meg, hogy ne nyilatkozzam egy pár szóval dicsérőleg Lengyel Albert kartársunk (lakik Ürmös, u. p. Ágostonfalva, Nagy-Küküllő megye) saját gyártmányu és készítményű téli halina csizmáiról. Én, ki már régóta használok, mondhatom, hogy ezek az általa készített csizmák annyira tartósak és olyan pompásak, hogy azoknál jobbakat erdész vagy vadász nem is kívánhat magának s így tisztelt kartársaimnak, kiknek gyakran van módjukban a téli zord idővel megpróbálkozni nem tudom elég melegen ajánlani.

Ezek a halina csizmák nem csak azért kitűnőek, mert melegtartók, hanem azért is, mert bár naphosszant hóban, vízben jár bennük az ember, a nedveséget nem bocsátják át. Huszonhét éve vagyok vadász ember s mondhatom, hogy volt idő, midőn a jóféle bagaria csizmákban sok hideget álltam ki, de mióta a nevezett kartársunk által készített halina csizmákat viselem, azt sem tudom, mi a hideg.

Nem akarok én itt kartársunk portékájának reklámot csinálni, mert hiszen a jó bornak nem kell

sem. — Egyesegyedül a szél tutult fáradhatatlanul. Hordta a szállongó havat. Akinek ilyen sötétes téli éjjel arczára hull a láthatatlan pihe: úgy érzi, mintha kísértet csókolná meg.

Órák teltek és éjjél már régen elmúlt. A várakozó két embert majd meg vette az Isten hidege. Nem volt szabad moczcanniok.

— Talán másfelé mentek? — kérdezte Fertő vaczogva a hidegtől s a türelmetlenségtől.

— Csak ez az egy út van szánutnak — dörögte Karász. És abban a perczen megszorította a segéd karját:

— Hallja?!

Egy ló prüszkölése hallatszott le a domboldalról. Fertő egy pillanat alatt lekapta válláról a puskát.

Párdueznak semmit sem szólt, mégis felugrott. Merőn nézett arra, amerről az idegen mozgás közeledett, de e legkisebb hangot sem adta.

Fertő lehajolt hozzá s megsimogatta. Halkan

piszegett a közben s ujjának egy merev mozdulatával parancsolta: „meg ne moczezanj!“

Azok gyanutlanul, de azért óvatosan jöttek közelebb.

Már látszott a Bordás Gyuri hatalmas alakja. Vagy harmincz lépéssel járt a szánkó előtt.

Daróczsüüre hanyagul volt a vállára dobva; a szür két ujjá erősen be volt kötve.

— A szür ujjában vannak a fázának, meg a puska, — sugta Kárász s visszafojtotta a lélegzetet. Ha elhaladt, rávetem magamat. A szánkó azután a ténsur dolga.

A nagy, marczone ember úgy lépett, hogy szinte döngött alatta a fagyos föld.

Valami lehetett a szánkón, mert a kis vézna lovak ugyancsak nehezen huzták. A derengő éjben észrevette Fertő, hogyan bóbiskál a kocsis-ülésen az öreg Bordás. Mellette a kisebbik fia ült, az hajtotta a lovat.

A rózserakás szemet szurt az elől lépkedő vad-

czégér, hanem igenis kötelességemnek ismerem tisztelt kartársaim figyelmét a hasznosra és jóra fölhevíteni; biztos tudatában vagyok annak, hogy aki tanácsomat befogadva ilyen csizmát szerez, az soha másféle után áhitozni nem fog.

Itt különben még ajánlhatom, hogy a csizmák feje úgy félczipő magasságig bőrrel beszegessenek s a száron is elől-hátul egy bőrnelyv alkalmazandó, hogy a csizma torka a sok hegymászásnál ki ne törjék. A szárukba megfelelő huzók alkalmazandók, a szártetők beszegésének módja pedig kinek-kinek az izlésétől függ.

Abban a biztos tudatban zárom soraimat, hogy azokkal kartársaimnak jó szolgálatot tettem s tisztelettel vagyok a t. szerkesztő urnak igaz hive

Sylvester Dénes,
jár. erdőőr.

Nyílt tér.*

Nyilatkozat.

Szmák György primási erdőőr által irt „Erdőőr béresgazda” című cikkének azon részét, melyben azt állítja, hogy egy körerdész alatt 10 erdőőr lett elcsapva, mindaddig ezen állítását be nem bizonyítja, vagy az illetőket meg nem nevezi, vakmerő hazugságnak nyilvánítom. Nagy-Zellő, 1897. decz. 15.

Hidvéghy György
primási erdőőr.

* E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

orzónak. Ugy látszott, mintha mögé szeretne menni, hogy meggyőződjék, nincs-e ott valaki.

Huiz szemmel nézte a havas földet s egyszerre megállott. Gondolkodva fordította hátra a fejét s úgy tett, mintha a szánkót várná. De Fertő kitalálta, hogy a szűr ujjában levő kurtacsövű puská után nyult.

Bizonyosan meglátta a havon az idegen nyomokat, amelyek a rőzse felé vittek s megértette, hogy alkalmasint baj van.

Egy másodpercet sem volt szabad tovább várni. Az erdészegéd kiugrott rejtőző helyéről.

— Megálljatok! — üvöltötte azzal a dühvel, amit oly ember érezhet, aki egész éjszakán át fagyoskodik azért, hogy végre elkiálthassa e szót.

Bordás Gyuri már akkor lekapta a szűrét s oly biztossággal dobta a nehéz bő daróczot az erdészegéd felé, hogy nem lepte meg nagyon a támadás.

Ha Fertő magában van, vége. A szűr vagy öt lépésnyiről úgy csapódott hozzá, hogy egy pár pillanatra egészen befődte. Amíg a különös fogságból kiszabadulhatott: a barom erejű orvvadász régen a torkán van.

Hanem Párducczal nem gondolt Bordás Gyuri.

A korcs-véreb egyetlen hang nélkül ugrott neki s belecsimpaszkodott a karjába. Ott aztán egyszerre nádalylyá és kullancscsá változott. Minden harapása esontig mart.

Kérdések.

8. A következő kérdés megválaszolására kérem föl tisztelt szaktársaimat:

Mennyit fizetnek tél idején a favágóknak tűzifa vágásért, és pedig mennyit:

- a) kemény hasábfáért;
- b) „ selejt (vegyes) fáért;
- c) „ dorongfáért;
- d) „ galy, dorong vagy rőzsefáért;
- e) lágy hasábfáért;
- f) „ dorong vagy vegyes fáért.

Milyen magasra rakják a rakatokat s mennyi az aszréteg?

Mennyit keres egy favágó átlag naponként?

Részesülnek-e favágók a készpénz fizetésen kívül valamely más kedvezményben is?

Mennyi a kész tűzifa értéke a tőnél az erdőben ürméterenkint?

Ezek az adatok az egész országból összegyűjtve az erdészeti altiszteknek nagyon jó szolgálatot tennének, miért is kérem azokat lehetőleg minden vidékről lapunknak beküldeni, egyuttal pedig a beküldő nevét, lakhelyét (utolsó posta és megye megjelölésével), valamint az uradalmat is megemlíteni.

Az adatoknak lehetőleg még ebben az évben való beküldését kérném. Nem lenne érdektelen még a nép faji és nyelvi jellegét is felemlíteni, hogy így a különféle munkások között a párhuzam megvonható legyen, kivált pedig azt, vajjon a munkások hely-

Bordás Gyuri már nem törődött az erdészegéddel, csak borzasztó ellenfele torkát kereste, hogyha bírja, beléfojtsa a szuszt.

Az alatt a vén Bordás veszettül csapkodta a két sovány lovat.

Nem menekülni akart, csak időt nyerni.

Ha a másik fia löhet, akkor még sem ők lesznek azok, akik temetnek.

Kárász látta, hogy mit művel Párducz, nyugodtan fordult a szánkó fele.

Amint a gebék elkocogtak volna mellette, belejők lőtt jó ötös postával. Ott maradt helyben mind a kettő. Az öreg Bordás a nagy zökkenéstől kiesett a szánkóból s káromkodva turta orrával a havat.

Kárász megrohanta a kisebbik fiut, kikapta kezéből a puskát s a szánkó oldalához csapta.

Ami a tört puskából a kezében maradt, azzal úgy kollintotta fejbe a legényt, hogy elbicsaklott tőle.

A szánkóba esett. Puhára dőlt. Egy vén szarvastehén volt a párnája. Az volt a vadorzók zsákmánya.

Mire feleszmélt, akkorra Fertő meg Kárász megkötözte már az apját is, meg a bátyját is.

Párducz feiugrott a szánkóra s a szarvastehén véres sebét kezdte nyalogatni.

beliek-e, vagy pedig idegenek? utóbbi esetben ezek származási helyét is közölni.

Badin (Zólyom m.) 1897. december 2.

Lőrincz István,
m. kir. erdőőr.

Különfélék.

Tisztelt olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk!

A leggyorsabb vasuti vonat. Davis és Miliamson amerikai vállalkozó villamos vasutat épített Newyork és Filadelfia között és most ezen a vonaton óránként 274 kilométer sebességgel akarják a vonatokat járatni. A kocsik nagyon hosszúak és háromezer mázsát nyomnak; mindegyik kocsinak hat kereke van és mindegyik két méter átmerőjű. Newyork 136½ kilométer távolságra van Filadelfiától és így ezt az utat 36 perc alatt akarják megtenni. A föltalálók semmi aggasztót sem találnak ebben a gyorsaságban s azt mondják, hogy hiszen a nagy kerekek csak 680-szor forognak körül percenkint E vonatok gyorsága a mi gyors vonatainkét négyszer haladja meg; ilyen vonattal Budapestről nem egészen egy óra alatt jutnának Bécsbe.

Egy család öngyilkossága. A torontálmegyei Szerb-Szent-Mihály község lakóit rejtélyes eset foglalkoztatja: egy egész család halt meg egyszerre olyan tünetek között, melyek nyilvánvalólag öngyilkosságra engednek következtetni. A dologról minap cste tettek jelentést a főszolgabírói hivatalnál: értesítve a főszolgabíró, hogy a négy tagból álló Zónay család és egy ismerősük, ki szintén a házban tartózkodott mérgezési tünetek között haldoklik. A főszolgabíró és körorvos rögtön kimentek Szent-Mihály községébe s az orvos élesztési kísérleteinek sikerült négy emberéletet megmenteni, a családfő azonban már kiadta lelkét, mire a bizottság a helyszínére ért. A mérgezést minden valószínűség szerint a szobában talált kámforszeszszel és amóniakkal követték el. Hogy a család öngyilkosságot szándékozott elkövetni, kitűnik abból is, hogy az élesztési kísérleteknek mindnyájan ellenszegültek, a család barátja azonban a városi urak megérkezésekor feltűnés nélkül — elillant. A vizsgálóbíró, valamint a törvényszéki orvosok most kimentek Szent-Mihályra a vizsgálat és illetve boncolás megejtése végett.

Retenettes kenyér. Borzasztó halállal mult ki e héten Nádasdi András gyöngyös-tarjáni lakos Mari kis leánykája. Az anyja kenyeret süített és hogy szabaduljon a lábatlankodó kis gyermektől, a bubos kemence tetejére fektette. A kis lány lassacskán elaludt, anyja pedig a nagy munkában egészen megfeledkezett a szegény gyermekről. A kemence mind forróbb lett mert a kenyérnek nagy fűtés kellett — úgy hogy a szerencsétlen gyermek a szó szoros értelmében megsült. Mire anyjának eszébe jutott a leányka s le akarta venni, az már halva volt s csak

megsült holttestét vehette le a bubos kemencéről. A gondatlan anya törvény elé kerül.

A korcsmahős halála. Schinszki Gyula bobgarti gazdaember messze földön híres volt az ő nagy szomjuságáról. Mondják, hogy mikor hangulatban volt, tiz liter bort is meg tudott inni együltő helyében, a nélkül, hogy elvesztette volna testének egyensúlyát. Tavaly is így dicsekedett, mikor a korcsmába lépett:

No. most meginnék hát liter bort úgy egy folytában ha volna, a ki fizeti.

Háromtól is megüti kendet a guta, felelte Láng János földmíves.

Három? Az nekem kismiska.

Az ám, úgy szóval!

Hát megfizeti, ha kiiszom?

Meg én.

Láng János kirakta a háromszor harminc krajcárt s mepekzdődött a nagy baj ivás. Az első liter egy szempillantás alatt folyt le a Schinszky garatján. A másodiknál már aprózta akortyokat, a harmadikat pedig pohárból iszogatta szemmelátható erőlködéssel. A mikor az utolsó csöppeket kiitta, lefordult a szekről és szörnyet halt. Megütötte a guta Ennek a korcsmabeli drámának a folytatása az volt hogy a löcsei törvényszék Láng Jánost gondatlanlanságból okozott emberölésért vonta felelősségre. De fölmentette, mert bebizonyult, hogy Schinszky Gyula ajánlotta a fogadást. A királyi kuria most jóváhagyta ezt az ítéletet,

A boldogultnak már most csak az szolgálna elégtételül, ha beteljesednék rajta, a mit legkedvesebb nő-tájában óhajtvá sejtett:

„Életemnek végóráját töltöm a korcsmába”,

Onnan visznek egyenesen finyes menyországba.

Odafönt majd az angyalok így szólnak az égbe:

Uram, ez a jó borivót vegye kegyelmébe!

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradszky Emil.

Apró Hirdetések.

Egy jól fejlődött négy hónapos vizsla, kitűnő faj, fehér, kávészínű foltokkal, 25 frtért eladó. Venni szándékozók forduljanak Németh István czimére, Nagy-Várad, püspöki erdőhivatal.

Megvételre. kerestetik egy hibátlan őszi, lehetőleg koponyával bíró medvebőr. Ajánlatok az áru minőségének és az árak megjelölésével az „Erdészeti Ujság” kiadó hivatalába küldendők.

3—3.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szeged

szab. chronometer és művészi felhalálása
a remontein inga-órákhoz
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltenek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjlag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltenek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.